ประกาศสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข
การนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน พ.ศ. ....

๑. หลักการ

ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน พ.ศ. .... ฉบับนี้ ทำขึ้นมาเพื่อเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน ของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องทำหน้าที่ อนุญาตนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกโรงงานตามกฎหมายโรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (๑) ให้ผลการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (๒) ให้สิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วถูกนำไปจัดการด้วยวิธีการที่ถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันทั้งรหัสประเภทหรือชนิด และวิธีการจัดการสนับสนุนการนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วไปเป็นพลังงาน และเพื่อให้เกิดการศึกษา วิจัย สร้างภาระต่อผู้ประกอบการน้อยที่สุด มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด และสังคมยอมรับได้ (๓) กรณีที่เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือเกิดการลักลอบทิ้ง หรือเกิดปัญหาด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมขึ้น ภายหลังการอนุญาต ความรับผิด (Liability) ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาอนุญาต จะถูกจำกัดตามหลักเกณฑ์

๒. วิธีการรับฟังความคิดเห็น และกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

กรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ๒ ช่องทาง ประกอบด้วย เว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม (www.diw.go.th) ระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ จากผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้ประกอบกิจการโรงงาน หน่วยงานของรัฐและเอกชน และประชาชนทั่วไป เพื่อให้ได้รับทราบและร่วมให้ความคิดเห็นต่อร่างประกาศฉบับดังกล่าว

๓. สรุปผลรับฟังความคิดเห็น

เมื่อสิ้นสุดการรับฟังความคิดเห็นมีจำนวนผู้แสดงความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน พ.ศ. .... ดังนี้

๓.๑ ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม (www.diw.go.th)

จำนวนที่ตอบ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ผู้เยี่ยมชม
๔๒	๓๖	๖	๑๔๖

๓.๒ ผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th)

จำนวนที่ตอบ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ผู้เยี่ยมชม
๑	๑	๐	๓๘

๔. สรุปประเด็นความคิดเห็น

หลังจากเสร็จสิ้นการรับฟังความคิดเห็นต่อ ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน พ.ศ. .... มีผลการแสดงความคิดเห็นและคำชี้แจงเหตุผล สรุปได้ดังนี้

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
๑	เอกชน	เห็นด้วย	วิธีกำจัด ๐๘๓ (หมักทำปุ๋ยหรือสารปรับปรุงคุณภาพดิน) ควรเพิ่มของเสียประเภท ขี้เถ้าจากโรงไฟฟ้าขยะอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นอันตราย เข้าไปด้วย เนื่องจากปัจจุบันของเสียดังกล่าวได้มีการทดลองและวิจัยแล้วว่าสามารถนำไปเป็นสารปรับปรุงดินได้	ขี้เถ้าจากโรงไฟฟ้าขยะอุตสาหกรรมที่ไม่เป็นของเสียอันตราย มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาการปนเปื้อนอย่างรอบคอบ เช่น อาจมีการปนเปื้อนไปด้วยไดออกซิน ซึ่งเป็นค่าที่ถูกควบคุมตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. ๒๕๖๖ การนำไปทำเป็นปุ๋ยหรือสารปรับปรุงดิน อาจทำให้เกิดการปนเปื้อน และอาจต้องใช้งบประมาณในการฟื้นฟูสูง
๒	เอกชน	เห็นด้วย	วิธีกำจัด ๐๔๖ อยากให้ ๑. ผู้ประกอบการโรง ๑๐๖ ใช้เชื้อเพลิงจากวัสดุที่ไม่ใช้แล้วจากโรงงานอุตสาหกรรมเท่านั้น ควรตัดขยะชุมชนออก เพราะว่าขยะจากชุมชน ไม่ใช่ขยะตาม พ.ร.บ.โรงงาน ๒. เกณฑ์พิจารณา ค่าความร้อนน้อยกว่า ๒,๒๐๐ กิโลแคล ควรเพิ่มการพิจารณาขั้นตอนกระบวนการผสมเพื่อให้ได้ค่าความร้อนที่เหมาะสมในการไปทำเชื้อเพลิงผลิตกระแสไฟฟ้า	๑. โรงงานลำดับที่ ๑๐๖ เป็นโรงงานที่ประกอบกิจการในการรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมาเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต จึงสามารถรับของเสียที่มาจากชุมชนได้ ๒. จะได้นำประเด็นนี้ไปพิจารณาต่อไป โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมจะกำหนดให้แสดงผลการตรวจวิเคราะห์ค่าความร้อน และสัดส่วนการใช้วัสดุที่ไม่ใช้แล้วแต่ละชนิดที่นำมาผสมกัน ดังนั้น จึงไม่สามารถกำหนดได้แน่ชัดถึงกระบวนการผลิต เนื่องจากในกระบวนการผลิตเชื้อเพลิงมีหลากหลายกรรมวิธี ขึ้นอยู่กับเครื่องจักร เทคโนโลยี เงินทุน ความต้องการของโรงไฟฟ้าที่นำเชื้อเพลิงไปใช้ รวมถึงชนิด ประเภท และปริมาณของวัตถุดิบ

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
๓	เอกชน	เห็นด้วย	เงื่อนไขการขออนุญาต วิธีกำจัด ๐๔๖ ไม่ควรอนุญาตให้ผู้รับดำเนินการที่เป็นโรงงาน ๑๐๖ ที่ทำเชื้อเพลิงจากขยะชุมชน (RDF) เนื่องจากขยะชุมชนไม่ใช่ขยะตาม พ.ร.บ. โรงงาน และปัจจุบันโรงที่ผลิตเชื้อเพลิง RDF จากขยะชุมชน ก็ไม่ต้องขอมีใบอนุญาตเป็นผู้รับดำเนินการโรงงานลำดับที่ ๑๐๖	โรงงานลำดับที่ ๑๐๖ เป็นโรงงานที่ประกอบกิจการในการรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ไม่ใช้แล้วหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วตามกฎหมายว้าด้วยโรงงานมาเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต จึงสามารถรับของเสียที่มาจากชุมชนได้ ปัจจุบันโรงงานที่ผลิตเชื้อเพลิง RDF ถูกจัดเป็นโรงงานลำดับที่ ๑๐๖
๔	เอกชน	เห็นด้วย	ควรเพิ่มการพิจารณารายละเอียด เอกสารเฉพาะทางด้านเทคนิคของวิธีกำจัด ๐๑๑ เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงการรับของเสียไปแล้วไม่สามารถนำไปใช้งานได้ ซึ่งอาจจะการกองทิ้งไว้ หรือลักลอบทิ้งของขยะดังกล่าว	ในการพิจารณานำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงาน ผู้ก่อกำเนิดจะต้องแนบภาพถ่ายประกอบการพิจารณา รวมทั้งประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้รับดำเนินการจะต้องตรวจสอบ และหรือเก็บตัวอย่างตามวิธีการสุ่มเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจสอบลักษณะสำคัญที่ใช้ยืนยันหรือระบุวัสดุที่ไม่ใช้แล้วให้แน่ชัดว่าเป็นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ได้รับอนุญาต (fingerprinting)
๕	เอกชน	เห็นด้วย	แต่ข้อ ๒.๔ ต้องเพิ่มรหัสของวิธีกำจัด ๐๑๑ ด้วย เพราะกรมโรงงานอนุญาตให้ขน ๐๑๑ เวลาขนก็ขนเยอะด้วย ถ้าไม่มีอาจเกิดเหตุแอบขนไปทิ้งเหมือนในข่าวปัจจุบันได้นะ	ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดให้ผู้รับดำเนินการมีหน้าที่ต้องรายงานการจัดการวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์รายเดือน ซึ่งจะต้องรายงานผลิตภัณฑ์ปริมาณ และผู้รับมอบผลิตภัณฑ์
๖	เอกชน	เห็นด้วย	ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ขอให้ขยายความข้อ ๔ หลักเกณฑ์การนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน สำหรับข้อมูลเอกสารเฉพาะทางด้านเทคนิค ในบางรหัสวิธีจัดการ มีขอเอกสารที่เป็นสัญญาระหว่างผู้รับดำเนินการ	สัญญาระหว่างผู้รับดำเนินการ และผู้รวบรวม หมายถึงเป็นสัญญาที่แสดงถึงข้อผูกพันหรือยินยอมเพื่อนำของเสียที่รวบรวมได้ไปจัดการต่อ ซึ่งอาจใช้สัญญาที่เป็นหนังสือยินยอมระหว่างทั้งสองฝ่ายเพื่อประกันความรับผิด (liability) ก็ได้

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
			และผู้รวบรวม สัญญาดังกล่าวหมายถึง สัญญาที่เป็นหนังสือยินยอมระหว่างทั้งสองฝ่ายเพื่อประกันความรับผิด (liability) หรือหมายถึงสัญญาอื่นๆ	
๗.	เอกชน	ไม่เห็นด้วย	กรณีการจัดการตามวิธี ๐๓๑ ของกากตะกอนชีวภาพ ถ้าโรงงานมีระบบบำบัดน้ำเสียของตนเองแล้วต้องการนำกากตะกอนชีวภาพจากโรงงานอื่นเพื่อนำมาใช้ฟื้นฟูระบบ กรณีระบบ upset ไม่แน่ใจว่า “ผู้รับดำเนินการที่เป็นโรงงานซึ่งเพิ่มรายการวัตถุดิบ หรือเพิ่มประเภท โรงงานตามที่กฎหมายกำหนด” หมายรวมถึงโรงงานที่ไม่ใช่ลำดับที่ ๑๐๑ ๑๐๕ ๑๐๖ ใช่หรือไม่ การเพิ่มรายการวัตถุดิบทำแค่หนึ่งครั้งที่รับมาใช่หรือไม่ แนวทางการปฏิบัติของโรงงานที่ไม่ใช่ผู้รับดำเนินการจัดการของเสียเป็นหลักจะมีวิธีการปฏิบัติอย่างไรที่สามารถให้การจัดการลักษณะนี้ไม่เป็นภาระเพิ่มเติมกับโรงงาน	จะได้นำประเด็นดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป
๘	เอกชน	เห็นด้วย	ขอเพิ่มเติมประเด็นดังนี้ - วิธีการกำจัด ๐๔๗ ใช้วัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ไม่เป็นของเสียอันตรายเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทนโดยตรงในเตาเผา (incinerator) เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า เอกสารเฉพาะทางด้านเทคนิค ระบุว่า “หนังสือสัญญาหรือหนังสือรับรองระหว่างผู้รับดำเนินการกับโรงงานผู้ใช้ปลายทาง ซึ่งทั้งสองฝ่ายลงนามในหนังสือ”	จะได้นำประเด็นดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
			ข้อคิดเห็น: เนื่องจากผู้รับดำเนินการเป็นโรงงานลำดับที่ ๘๘ เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ได้เผาทำลายแล้ว ดังนั้น ไม่มีการส่งผลิตภัณฑ์ต่อไปยังโรงงานผู้ใช้ปลายทาง ขอให้ กรอ. ลองทบทวนความหมายของโรงงานผู้ใช้ปลายทางคือใคร หมายถึงสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากภาครัฐหรือไม่ - วิธีการกำจัด ๐๔๘ ใช้วัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่เป็นของเสียอันตรายเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงทดแทนโดยตรง ในเตาเผา (incinerator) เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า เอกสารเฉพาะทางด้านเทคนิค ระบุว่า “หนังสือสัญญาหรือหนังสือรับรองระหว่างผู้รับดำเนินการกับโรงงานผู้ใช้ปลายทาง ซึ่งทั้งสองฝ่ายลงนามในหนังสือ” ข้อคิดเห็น: เนื่องจากผู้รับดำเนินการเป็นโรงงานลำดับที่ ๘๘ และ ๑๐๑ เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ได้เผาทำลายแล้ว ดังนั้น ไม่มีการส่งผลิตภัณฑ์ต่อไปยังโรงงานผู้ใช้ปลายทาง ขอให้ กรอ. ลองทบทวนความหมายของโรงงานผู้ใช้ปลายทางคือใคร หมายถึงสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากภาครัฐหรือไม่	
๙	เอกชน	ไม่เห็นด้วย	ขอเสนอแนะให้นำ (ร่าง) ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว	เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ กรมโรงงานอุตสาหกรรมจึงได้แยกประกาศกำหนดในแต่ละเรื่อง ทั้งนี้ รายละเอียดของผนวกใน (ร่าง) ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง ประเภทหรือชนิดของสิ่งปฏิกูล

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
			ออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน พ.ศ. .... ผนวกในร่าง ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง ประเภทหรือชนิดของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วและวิธีการจัดการ สำหรับการขออนุญาตและการอนุญาตให้นำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงาน แบบอัตโนมัติผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... เนื่องจาก ร่างประกาศฯ ฉบับนี้เป็นภาคผนวก ซึ่งจะทำให้ร่างประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง ประเภทหรือชนิดของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วและวิธีการจัดการ สำหรับการขออนุญาตและการอนุญาตให้นำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงานแบบอัตโนมัติผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอเสนอแนะให้ตัดภาคผนวกที่ ๒ ออก เนื่องจากซ้ำซ้อนกับข้อมูลที่แสดงแล้วใน (ร่าง) ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง ประเภทหรือชนิดของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วและวิธีการจัดการสำหรับการขออนุญาตและการอนุญาตให้นำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงาน แบบอัตโนมัติผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.	หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วและวิธีการจัดการสำหรับการขออนุญาตและการอนุญาตให้นำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงานแบบอัตโนมัติผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... เป็นการกำหนดรหัสประเภทหรือชนิดของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วและวิธีการจัดการแบบระบบอัตโนมัติ ส่วนรายละเอียดของภาคผนวกของ (ร่าง) ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน พ.ศ. .... เป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการพิจารณาการนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน ซึ่งเป็นคนละประเด็นกัน
๑๐	เอกชน	เห็นด้วย	ภาคผนวกที่ ๑ - ๓.๒.๑ เอกสารทั่วไป (๑) หนังสือยินยอมระหว่าง	- จะได้นำประเด็นดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงเพื่อจัดทำ) หนังสือยินยอมระหว่างผู้ก่อกำเนิดและผู้รับดำเนินการ

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
			ผู้ก่อกำเนิดและผู้รับดำเนินการเพื่อประกันความรับผิด (Liability) ข้อคิดเห็น: กฎหมายควรมีตัวอย่างหนังสือยินยอมระหว่างผู้ก่อกำเนิดและผู้รับดำเนินการ เพื่อประกันความรับผิด (Liability) ดังนั้นผู้ก่อกำเนิดและผู้รับดำเนินการสามารถทำขึ้นเองแล้วแต่จะตกลงรายละเอียดใช่หรือไม่	เพื่อประกันความรับผิด (Liability) ต่อไป
			- วิธีการกำจัด ๐๔๒ ทำเชื้อเพลิงผสม ข้อคิดเห็น: ควรปรับหลักเกณฑ์การพิจารณาเรื่องค่าความร้อน กรณีที่ค่าความร้อนขั้นต่ำ เช่น ๕๐๐ kcal/kg สามารถนำวัสดุที่ไม่ใช้แล้วนั้นมาทำเชื้อเพลิงผสมได้	- ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้แล้วในรหัสการจัดการ ๐๔๒ กรณีที่ ๒ วัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีค่าความร้อนขั้นสูงน้อยกว่า ๒,๒๐๐ kcal/kg
			- วิธีการกำจัด ๐๔๖,๐๔๗,๐๔๘ เอกสารเฉพาะทางด้านเทคนิคระบุว่า “หนังสือสัญญาหรือหนังสือรับรองระหว่างผู้รับดำเนินการกับโรงงานผู้ใช้ปลายทาง ซึ่งทั้งสองฝ่ายลงนามในหนังสือ” ข้อคิดเห็น : โรงงานผู้ใช้ปลายทางหมายถึงผู้ก่อกำเนิดหรือไม่ ถ้าไม่ใช่ช่วยอธิบายคำจำกัดความเพิ่มเติม	- กรณีรหัสการจัดการ ๐๔๖ กำหนดเอกสารเฉพาะทางด้านเทคนิคสอดคล้องกับรายละเอียดตามวิธีการจัดการนี้แล้ว สำหรับรหัสการจัดการ ๐๔๗ และ ๐๔๘ จะได้นำประเด็นดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป
			- วิธีกำจัด ๐๕๒ วัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ได้แก่ อุปกรณ์หรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ตะกอนที่มีโลหะมีค่า น้ำยาชุบโลหะ แบตเตอรี่ กากตะกอนหรือวัสดุที่ปนเปื้อนปรอท เป็นต้น ข้อคิดเห็น : เอกสารเฉพาะทางด้านเทคนิคสำหรับ แบตเตอรี่ ขอให้เพิ่ม “ระบุข้อมูลเฉพาะแนบข้อมูล SDS และรูปภาพ”	- สำหรับรหัสการจัดการ ๐๕๒ จะได้นำประเด็นดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
			- รหัสวิธีจัดการ ๐๗๕ เผาทำลายในเตาเผาเฉพาะสำหรับของเสียอันตราย ข้อคิดเห็น : สิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว สารที่ระเบิดได้ ได้แก่ รหัส ๑๖ ๐๑ ๑๐ HA ชิ้นสวนที่ระเบิดได้ (inflator) เป็นต้น ข้อคิดเห็น : ชิ้นส่วนที่ระเบิดได้ พิมพ์ตกอยู่	- ได้ตรวจสอบว่าถูกต้องแล้ว
			- วิธีกำจัด ๐๘๑ รวบรวมและส่งออกนอกประเทศ ระบุสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว “วัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ไม่เข้าข่ายเป็นของเสียเคมีวัตถุตามกฎหมายวัตถุอันตราย” ข้อคิดเห็น : ๑. ถ้าเข้าข่ายเป็นของเสียเคมีวัตถุตามกฎหมายวัตถุอันตราย จะต้องดำเนินการตามรหัสกำจัด ๐๘๑ หรือไม่ ๒.ถ้าเข้าข่ายเป็นของเสียเคมีวัตถุตามกฎหมายวัตถุอันตรายและเป็นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วจากผู้ก่อกำเนิด ยกตัวอย่างเช่น waste catalysts ของเสียประเภทคะตะลิสต์ (Waste catalysts) และตรงกับบัญชี ๕.๒ ของเสียเคมีวัตถุ ดังนั้นแล้วตามร่างหลักเกณฑ์การพิจารณาของ กรอ. นั้น กรณีที่ต้องส่งออกนอกประเทศ ผู้ก่อกำเนิดจำเป็นต้องดำเนินการขออนุญาตนำออกนอกโรงงาน (กอ.๑) โดยวิธีกำจัด ๐๘๑ หรือไม่ หรือ ไม่เข้าข่ายต้องดำเนินการขออนุญาต กอ.๑	- ได้กำหนดวิธีจัดการรหัส ๐๘๑ ทั้งกรณีวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่**ไม่เข้าข่าย**เป็นของเสียเคมีวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และกรณีวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่**เข้าข่าย**ของเสียเคมีวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายไว้ครบถ้วนแล้ว
			-วิธีกำจัด ๐๘๓ หมักทำปุ๋ยหรือสารปรับปรุงคุณภาพดิน (composting or soil	- จะได้นำประเด็นดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
			conditioner) เฉพาะสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ไม่เป็นของเสียอันตรายเท่านั้น ข้อคิดเห็น: ขอเสนอให้เพิ่มข้อห้ามดังนี้ “ไม่อนุญาตให้นำเถ้าลอย หรือ เถ้าหนักจากเตาเผาขยะอุตสาหกรรม เนื่องจากมีไดออกซินและโลหะหนัก และเป็นการปลดปล่อยมลพิษลงในดินและน้ำใต้ดิน” -วิธีกำจัด ๐๘๕ ศึกษา วิจัยและพัฒนา (study research and develop) เพื่อการทดลองในลักษณะโครงการนำร่องเท่านั้น ข้อคิดเห็น : กรณีที่ต้องส่งวัสดุที่ไม่ใช้แล้วไปห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ยังต่างประเทศด้วยเหตุผลความลับทางการค้าที่ไม่สามารถวิเคราะห์ภายในประเทศได้นั้น จะเข้าข่ายวิธีกำจัด ๐๘๕ หรือไม่	- กรณีที่ต้องส่งวัสดุที่ไม่ใช้แล้วไปห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ยังต่างประเทศ เข้าข่ายเป็นวิธีการจัดการ ๐๘๑
๑๑	เอกชน	เห็นด้วย	๑. เห็นด้วยในหลักการการมองสิ่งปฏิกูลของผู้ก่อกำเนิด --> วัตถุดิบของผู้รับดำเนินการ แต่เป็นห่วงเรื่องสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องดำเนินการเพิ่มเพื่อให้สอดคล้องตามกฎหมาย ซึ่งยังไม่ทราบรายละเอียด ซึ่งทุกอย่างมีต้นทุนและถ้ามากเกินไปอาจปฏิบัติไม่ได้ ๒. อยากให้มีระบบเครดิตสำหรับผู้ประกอบการที่ปฏิบัติดีตามกฎหมายหรือเข้าร่วมกับโครงการสนับสนุนต่างๆ	๑. ต้นทุนที่อาจจะต้องเพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการแต่ละรายรวมกันแล้วเมื่อเทียบกับความเสียหายของสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยต้องรับมีมูลค่ามากกว่า ๒. กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการเท่าที่ได้รับจัดสรรงบประมาณมา ได้แก่ โครงการอุตสาหกรรมสีเขียว

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
			ของ กรอ. เช่น GI, CSR DIW, 3R เป็นต้น ลดระยะเวลาพิจารณาของ จนท.	
๑๒	เอกชน	ไม่เห็นด้วย	จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวในข้อ ๑ บริษัท ออแกนิก กรีน เวสท์ จำกัด มีความเห็นคัดค้าน ขอให้มีการปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจน รัดกุมและสามารถมีผลในการปฏิบัติ มีข้อกฎหมายรองรับ กล่าวคือ กรณีกำหนดว่าต้องไม่ปนเปื้อนสารประกอบปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอน (TPH) ตีความได้ว่าต้องไม่มีเลย ซึ่งเป็นไปไม่ได้ แม้แต่ดินทั่ว ๆ ไป ก็มีปนเปื้อนอยู่แล้ว เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย คือ โดยปกติการออกกฎหมายโดยหน่วยงานต่างๆ จะต้องอ้างอิงและเป็นไปตามกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่โดยไม่มีกฎหมายรองรับถือว่าไม่ถูกต้อง ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจะต้องเป็นไปตามหลักวิชาการต้องมีการวิเคราะห์ วิจัยจนเป็นที่แน่ชัดว่า ปริมาณเท่าใดจะทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงมีการกำหนดค่าสูงสุดที่สามารถปนเปื้อนได้ กรณีร่างประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรมฯ ข้อ ๑. กำหนดว่าต้องไม่ปนเปื้อนสารปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอน (TPH) บริษัทฯ เห็นว่าเป็นการกำหนดโดยไม่มีการอ้างอิงกับกฎหมายหลัก (ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมและ	การพิจารณาของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ๑. พิจารณาจากแหล่งกำเนิดของเสียตามประเภทอุตสาหกรรม (ไม่จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์) ๒. พิจารณาว่าในของเสียจากแหล่งที่อนุญาตได้ว่ามีการปนเปื้อนสารประกอบปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอน (TPH) เกินเกณฑ์หรือไม่ ๓. ตามข้อ ๒ ประกาศฉบับนี้จะกำหนดเกณฑ์การปนเปื้อนตามที่ท่านเสนอแนะ ๔. ถึงแม้ว่าตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ จะกำหนดค่ามาตรฐานของการปนเปื้อนโลหะหนักและกลุ่มสารอินทรีย์อันตรายอื่น ๆ ในดิน แต่ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะเพิ่มสารอันตรายอื่น ๆ ลงในดินผ่านปุ๋ยหรือสารปรับปรุงดินที่ทำมาจากกากตะกอน อีกทั้งข้อจำกัดของกระบวนการทางชีวภาพของการย่อยสลายสารอินทรีย์อันตราย รวมทั้งการเกิดสารระหว่างกาล (intermediate) ที่อาจเป็นสารอันตรายที่มีความจำเป็นต้องควบคุม ๕. เกณฑ์การพิจารณาเรื่องดังกล่าวจะได้นำตัวเลขมาจาก EU Directive และ/หรือ US.EPA. ๖. ตัวอย่างการพิจารณาในเรื่องการนำกากอุตสาหกรรม (Industrial Waste)ไปทำสารปรับปรุงดินของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
			ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ) ดังนั้น จึงมีความเห็นว่ากรมโรงงานอุตสาหกรรมจะต้องกำหนดปริมาณที่ยอมให้ปนเปื้อนได้ลงในร่างประกาศข้อ ๑ ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและควรสนับสนุนอุตสาหกรรม BCG	มีผู้พิจารณาอนุญาตเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร (License from Secretary of Agriculture) พร้อมเงื่อนไขสำคัญ ๗ ข้อ ดังนี้ ๑. เป็นวัสดุที่ผู้ก่อกำเนิดของเสีย (Waste Generator) ขายได้ ๒. จุดประสงค์การใช้ เพื่อใช้ทดแทนการใช้ปุ๋ยหรือวัสดุปรับปรุงคุณภาพดินที่ใช้กันตามปกติ ๓. มีการรับประกัน/รับรองให้กับผู้ใช้เกี่ยวกับคุณค่าด้านสารอาหาร ๔. มีค่า N/P/K รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ๕. เป็นวัสดุที่สามารถเปลี่ยนค่าความเป็นกรด-ด่างของดิน (Soil pH) ๖. เมื่อใช้แล้วเกิดผลดีต่อการเจริญเติบโต/การให้ผลผลิตของพืช/สัตว์ หรือทำให้ดินมีคุณสมบัติดีขึ้นหรือเท่าเดิม ๗. มีปริมาณสูงกว่าเท่ากับค่าที่กำหนด (จำนวน ๑๒ รายการ)
๑๓	ประชนชน	เห็นด้วย	เห็นด้วยกับการเพิ่มรหัสกำจัดครับ	รับทราบ
๑๔	สถาบันการศึกษา	เห็นด้วย	- ๓.๒.๑ เอกสารทั่วไป (๑) หนังสือยินยอมระหว่างผู้ก่อกำเนิดและผู้รับดำเนินการเพื่อประกันความรับผิด (Liability) ไม่จำเป็นต้องใช้เอกสารดังกล่าวแล้วหรือไม่ (เนื่องจากร่างกฎหมายการจัดการวัสดุไม่ใช้แล้ว พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ก่อกำเนิดมีหน้าที่นำวัสดุไม่ใช้แล้วไปจัดการจนกว่าจะได้รับจัดการแล้วเสร็จตามที่ได้รับอนุญาต)	หนังสือยินยอมระหว่างผู้ก่อกำเนิดและผู้รับดำเนินการ เพื่อประกันความรับผิด (Liability) ยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประกอบการพิจารณาอยู่ ซึ่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมจะกำหนดรูปแบบของหนังสือยินยอมฯ ต่อไป

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
			- ในส่วนหลักเกณฑ์การพิจารณา รหัสกำจัด ๐๔๕ ควรเป็นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีค่าออกไซด์ของ ๔ ธาตุหลักรวมกันหรือตัวใดตัวหนึ่งน้อยกว่าร้อยละ ๒๐ โดยน้ำหนักแห้งหรือไม่ เนื่องจากเป็นการนำไปทำวัสดุผสมก่อนจะนำไปใช้เป็นวัตถุดิบทดแทนฯ	- กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้กำหนดเกณฑ์ดังกล่าว โดยใช้น้ำหนักแห้ง
๑๕	หน่วยงานราชการ	ไม่เห็นด้วย	๐๓๑ โซล่าร์เซลล์ นำกลับไปใช้ซ้ำ โดยให้ประชาชนบุคคลธรรมดานำไปใช้ต่อ ซึ่งจะได้ประโยชน์น้อยกว่า โดยอาจไม่คุ้มเสีย เนื่องจากการเสื่อมประสิทธิภาพจากการใช้งานของโรงงาน อาจเป็นผลักภาระให้ชาวบ้าน และท้องถิ่นในการนำไปกำจัด ทั้งนี้ ควรมีการผลักดันมาตรการของรัฐในการ “รับคืนซาก” อย่างเป็นระบบโดยนิติบุคคล เพื่อให้มีการจัดการปลายทางที่ถูกวิธีรวมถึงนำกลับไปรีไซเคิลได้อย่างเป็นระบบและเชื่อมั่นได้ว่าจะไม่มีการลักลอบทิ้ง หลังจากการใช้งานแล้ว	จะได้นำประเด็นดังกล่าวไปพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายต่อไป
๑๖	เอกชน	เห็นด้วย	รหัสกำจัด ๐๖๙ ใช้วิธีบำบัดอื่นๆ เพื่อทำลายความเป็นพิษ ควรเพิ่มผู้รับดำเนินการกำจัดเป็นโรงงานลำดับที่ ๑๐๖ เพราะจำเป็นต้องมีกระบวนการ Pre-Treatment ในการทำลายความเป็นพิษของเสียอันตราย ปรับสภาพของเสียให้มีความเสถียร ก่อนนำไปกำจัดในขั้นตอนสุดท้ายด้วยวิธีการเผาเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	รหัสกำจัด ๐๖๙ เป็นการจัดการด้วยวิธีการบำบัดเพื่อทำลายความเป็นพิษ ตรงกับลำดับประเภทโรงงานที่ ๑๐๑ เนื่องจากเป็นการบำบัด ไม่ใช่การรีไซเคิล

ลำดับที่	หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น	ข้อเสนอแนะ	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นของผู้เสนอร่าง
๑๗	เอกชน	เห็นด้วย	ขอให้เพิ่มเติมในช่องผู้รับดำเนินการให้โรงงานลำดับที่ ๑๐๖ ได้ใช้รหัสวิธีจัดการ ในลำดับ ๐๖๗ และ ๐๖๙ ด้วย เพราะในปัจจุบันมีความจำเป็น ที่ต้องทำ pretreatment ก่อนการจัดการต่อไป โดยเฉพาะในงาน Lab waste และเป็นการส่งเสริมให้ประเภท ๑๐๖ ต้องออกแบบเครื่องจักรเพื่อช่วยการจัดการของเสียก่อนส่งเตาเผาต่อไป	รหัสกำจัด ๐๖๗ และ ๐๖๙ เป็นการจัดการด้วยวิธีการบำบัดเพื่อทำลายความเป็นพิษ ตรงกับลำดับประเภทโรงงานที่ ๑๐๑ เนื่องจากเป็นการบำบัด ไม่ใช่การรีไซเคิล
๑๘	ประชาชน	ไม่เห็นด้วย	มาตรการ/วิธีป้องกันการลักลอบทิ้งของเสียจากการคัดแยกหรือรีไซเคิล	กฎหมายที่ปรับปรุงได้กำหนดมาตรการ/วิธีป้องกันการลักลอบทิ้งของเสียอยู่ในหลักการของประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. ๒๕๖๖ (หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับผิดชอบ)